

kat 16 nyelven olvashatják. Az elnök jelezte: számítanak rá, hogy a csatlakozó tíz ország, köztük Magyarország siket szervezetei is kérik majd felvételüket az EUD-ba!

Akadálymentes környezetet!

Az információs társadalomban meglévő, illetve éppenséggel meg nem lévő esélyekről szóló, nagyszerű előadással lépett a plénum elé *Vasák Iván*, a SINOSZ főtitkára. Valóban: az ember bele sem gondol, hogy a némafilmek korában a közönség még együtt tudott szórakozni a látottakon, nem különültek el hallók és nem hallók.

Graham Bell találmányát, a telefont lényegében véletlenül, siket feleségén kívánván segíteni, alkotta meg, mégis ez indította el a hallásfogyatékosok folyamatos diszkriminációját. A telefon, a rádió, a televízió nélküli élet elmúltával egyre nőtt az információs szakadék ember és ember között.

Napjainkban mintegy hatvan-ezer siket és három-négyszáz-ezer súlyosan nagyothalló polgártársunk él Magyarországon. Ha úgy vesszük, a roma és a németajkú mellett ez a harmadik legnagyobb hazai kisebbség. Anyanyelvük a magyar és a jelnyelv. Igaz, sokan élnek rejtetten; a Szövetségnek csak töredékük a tagja, de a siketség visszafordíthatatlan állapot. A beszélt és az írott nyelv fejlődésével egyre nehezebb ezeknek az embereknek információkhoz jutni.

A kommunikáció siket és siket között, amennyiben mindketten ismerik a jelnyelvet, akadálytalan. Siket és halló között a szájról olvasás képessége már bizonytalan, sok mellékkörülmény befolyásolja (fény, távolság, beszédsebesség stb.).

Az akadálymentesítést emberi segítségként a jelnyelvi tolmács, technikailag pedig segédeszközök jelentik.

A jelnyelvi tolmácsok száma, minősége, hozzáállása, tolmácsolási technikája javadalmazása eltérő, és noha látszólag sokak tanulnak jelnyelvet, a szakma által elfogadott szintű jelnyelvi tolmácsok száma országosan is csak 20-30 fő.

A technikai robbanás a televíziózás, mobil telefonozás, személyi számítógépek, internet-lehetőségek, nyomtatott információk terén óriási, de csak lassan, drágán követik a hallássérültek jogos igényeit. Pl. a TV-feliratozást, vagy tolmácsolást, (hiszen a televíziózás alapjog). Még az sem valósult meg, hogy a műsorfüzetekben egységes szimbólumokkal jeleznék ki a feliratozott, illetve jeltolmácsolt műsorokat. Ugyanakkor minőségként figyelembe kell venni a kontrasztosságot „kemény háttérrel”, az olvasható betűkaraktereket, az olvasási sebességhez igazodó szövegek közlést stb. A jeltolmácsok „bevágása” is csak akkor ér valamit, ha minimum a képernyő egyhatodát takarják, megfelelő ruházatban, jól láthatóan. A szövegíró telefonok, telefaxok, mobilok,

Vasák Iván főtitkár előadása nagy sikert aratott

jók, de magas költségekkel járnak, ráadásul a siketek nem szeretnek sokat írni. A videotelefon még nem honosodott meg nálunk, hiszen az ára kétszázezer forint körül van, marad a számítógépezésben az e-mail és az internet.

A babasírás-jelző, fényébresztő, ajtó-és fénycsengő és hasonló segédeszközök is általában nélkülözhetetlenek. Van tehát már fejlődés, de nem elég.

A megszületett jogszabályok is féltő, hogy idővel „sorvadnak”. A hátrány-kiegyenlítő kedvezmények viszont nehezen születnek; jó volna pl. a Sulinet mintájára egy Siketnet is!

Mindenesetre a szemléletváltás nehezen megy – zárta előadását a főtitkár.